

ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

***Альманах
наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології та музеєзнавства***

Випуск 21

Засновано у 2003 році

Рівне – 2021

ББК 71.0

А 43

УДК 008:168.522

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства. Вип. 21 / За ред. проф. В. Г. Виткалова. Рівне : РДГУ, 2021. 126 с.

Головний редактор:

Виткалов С.В. – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ

Редакційна колегія:

Чміль Г.П. – доктор філософських наук, професор, дійсний член (академік) Національної академії мистецтв України, директор Інституту культурології Національної академії мистецтв України (голова редколегії)

Виткалов В.Г. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ (заступник головного редактора, відповідальний секретар)

Випих-Гавронська А. – доктор мистецтвознавства (габілітований), професор, проректор відділу розвитку Академії ім. Я. Длугоша (Польща)

Петрова І.В. – доктор культурології, професор, завідувач кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля, Київський національний університет культури і мистецтв

Єфіменко А.Г. – доктор мистецтвознавства, професор Українського Вільного університету (Мюнхен, Німеччина)

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, проректор із науково-педагогічної та навчально-методичної роботи РДГУ

Потапчук Т.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу РДГУ

Круль П.Ф. – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри теорії та історії виконавського мистецтва ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»

Кушнарєнко Н.М. – доктор педагогічних наук, професор, проректор із наукової роботи ХДАК

Постоловський Р.М. – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ

Сабадаш Ю.С. – доктор культурології, професор, завідувачка кафедри культурології та інформаційної діяльності Маріупольського державного університету

Стоколос Н.Г. – доктор історичних наук, професор, завідувачка кафедри релігієзнавства і теології Національного університету «Острозька академія»

Швецова-Водка Г.М. – доктор історичних наук, професор, професор кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи РДГУ

Яремко-Супрун Н.О. – доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичного фольклору РДГУ

Рецензент:

Гончарова О.М. – доктор культурології, професор, професор кафедри музеєзнавства і пам'яткознавства Київського національного університету культури і мистецтв

Науковий редактор і упорядник випуску – **проф. Виткалов В.Г.**

Видання зареєстровано ISSN International Centre (Paris, FRANCE): ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Видання індексується: Index Copernicus (Польща), Google Scholar, Cosmos (США) та Research Gate, Research Bible (Німеччина); CEEOL; Cite factor; European Reference Index for the Humanities (ERIH), Збірник поданий на порталі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України».

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 8 від 26 травня 2022 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р. Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

Emphasis is placed on the author's reflections on the concept of «ballet drama». The role of musical and dramatic drama in ballet performances and ways of development are determined. The processes of changes in the structural components of ballet drama, methods of interpretation of the meanings of cultural preferences of the era through ballet drama are analyzed. The attitude of choreographers to the concept of «ballet drama» in different time periods on the way from the Romantic era to the postmodern era is highlighted.

Key words: ballet dramaturgy, genesis, genre features, author's reflection, plot, script, action, ballet, choreography, musical-dramatic dramaturgy.

UDK 792.82:82-2

THE CONCEPT OF «BALLET DRAMA» : GENESIS AND WAYS OF DEVELOPMENT

Panchuk Nadiia – applicant for higher education OPP II (master's) degree
024 Choreography Rivne State University for the Humanities Rivne city

Review of recent publications. In the dissertation L.A.Markevych, national ballet performances 20-80 gg. XXF Which is an integral part for understanding and researching the drama of the Ukrainian ballet. K.I. Schurlyev explored the music of ballet drama, which was in the center of attention, as a carrier of the ideological imagination of the ballet and its main expressive tool. Because of the fact that ballet drama is emotionally saturated exclusively by the absence of identical genre features in other styles of choreographic culture.

The purpose of the study: includes the study of the main historical stages, genesis and further prospects for the development of ballet drama.

Conclusions. Thus, ballet drama is understood as the principle of taking into account the conflicts, processes and events inherent in instrumental music and choreographic productions of ballet. Ballet drama is based on an emotionally expressive theme, which is embodied through proportions, development, contrasts, dramatic conflicts and ideas that arise in our lives. Ballet drama has its own special quality. This is a musical choreographic drama, because it is music that saturates plastic images with emotional content and provides a rhythmic basis. The value of music for choreography is fundamentally important. The dramaturgy of the song should correspond to the dramaturgy of the choreographic production, and therefore we see this topic as necessary for the prospect of further research into ballet drama and its genesis.

Key words. Ballet drama, genesis, genre features, methods of ballet drama, plot, script, action, professional ballet, choreography, music.

Надійшла до редакції 1.11.2021 р.

УДК 477.2.49

МУЗИЧНІ ФЕСТИВАЛІ РІВНЕНЩИНИ ЯК ЧИННИК ЗМІНИ СТАВЛЕННЯ ДО СФЕРИ ВІЛЬНОГО ЧАСУ

Філярівська Анна Михайлівна – здобувачка вищої освіти I (бакалаврського)
рівня спеціальності 034 «Культурологія»,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0000-0002-3112-612X>
filyarovska1304@gmail.com

Виявляється сутність музичних фестивалів та їх ефективність у час згорання нової системи культурного обслуговування населення. Акцентується увага на найбільш типових фестивальних заходах, наявних у Західному Поліссі, в процесі розгляду яких ставиться мета дослідити це явище на регіональному рівні, розкривши найбільш відомі культурні імпрези. Наголошується на ефективних формах, що використовуються організаторами в регіоні.

Ключові слова: регіональна культурна практика, фестиваль, сучасний культурний простір, організаційний аспект.

Актуальність проблеми. На межі тисячоліть складається нова художня картина світу, обумовлена складними процесами глобалізації, розвитком постіндустріальної моделі соціуму та його економіки, техногенними змінами, бурхливим розвитком систем всесвітньої комунікації (глобальної мережі Інтернет) та іншими чинниками, зокрема й війною РФ проти України. Все це впливає на світогляд людини, характер її взаємодії із зовнішнім середовищем, суспільством, та як результат, – відбуваються зміни у засобах, процесі духовно-творчого самовираження, у різних сферах мистецтва.

У сучасному світі виникають нові форми культуротворчості, що співіснують із традиційними, а часом і витісняють їх. Однією з таких форм взаємодії між людьми у сучасній культурі фестиваль, що має чимало різних напрямів стосовно його дослідження. Однак регіональний вимір цього явища ще не достатньо вивчений, що і зумовлює вибір теми, *мета якої* – виявити спектр регіональних фестивальних заходів у новітню добу.

Огляд останніх публікацій. Окреслена тема має досить строкату історіографію, яка торкається

визначення понять [4], форм проведення цього явища [7], окремих аспектів його регіональних вимірів [2]. Цікавою є й джерельна база, втілена у програмах цих заходів, кошторисах, відгуках у періодиці тощо, яка, зважаючи на відсутність ґрунтовних публікацій у регіонах стосовно даного явища, значно розширює можливості його вивчення.

Виклад матеріалу дослідження. Використовуючи дефініцію «фестиваль» у назвах концертних, театральних та інших програм, не замислююся про те, чому саме фестиваль у ХХІ ст. приваблює людей, які атрибути цього феномена, як розвивається фестивалізація, де лежить коріння цього явища та яка роль належить фестивалю в соціокультурному просторі краю. А витoki цього явища надзвичайно цікаві і беруть свій початок у далекому минулому, в усталених із давніх часів архетипах та традиціях, пам'яті суспільства, що акумулює досвід минулого та створює образ свята, як особливої форми спілкування соціуму.

Власне святковість, будучи одним із шляхів регуляції поведінки у видовищно-ігрових формах культури, що привертає людей естетизацією життя, асоціюється з такою дозвіллевою формою як фестиваль, дозволяючи при цьому, у рамках канонічних традицій, від неї гармонійно відступати. Сама «соціальна сутність свята пов'язана з колективною природою його сприйняття та участі. Відтак свято є колективним видовищем саме по собі» [4; 206], – зазначав М. Каган.

Цей феномен був важливим чинником у багатьох країнах світу, позиціонуючи їх у просторі культури. Був популярним він і в радянській державі, наповнюючи їх пропагандистським змістом ще з 20-х років ХХ ст. Достатньо у підтвердження згадати фестивалі, спрямовані на популяризацію її окремих елементів («СРСР – велика залізнична держава»). Тобто за допомогою художньої практики реалізовувалися відповідні пропагандистські настанови та формувалася певний стандарт сприйняття відповідного її іміджу.

Музичні фестивалі «обережними кроками» входили у музичне життя краю починаючи з другої пол. ХХ ст. Так, у монографічному дослідженні С. Виткалова зазначено: «... уперше фестивальний рух на Рівненщині започаткувався у 1953 р.» [2; 276]. У мистецькому літописі С. Мельничука та Б. Столярчука детально розглянуто проведення обласного музичного фестивалю дружби «Пісні над Горинню», започаткованого у 1980 р. [10; 374]. Упродовж 7 років в останню декаду травня шанувальники музичного мистецтва мали можливість насолодитися виступами провідних колективів і майстрів музичного мистецтва СРСР. Щороку у рамках фестивалю професійні колективи та окремі виконавці давали для музичних шанувальників понад 100 концертів на різних сценічних майданчиках (сцена обласної філармонії, міського й районних будинків культури, стадіону «Авангард») [10; 404], що розширювало потенціал духовного життя людини, незважаючи навіть на ідеологічний його аспект.

Усі музичні фестивалі у радянський час організовувалися державною та місцевою владою, філармоніями і музичними товариствами, створювались із метою розвитку і популяризації професійного музичного мистецтва й обміну творчим досвідом учасників. Вирішували вони й питання культурного обслуговування населення. На жаль, практика проведення фестивалю дружби «Пісні над Горинню» була згорнута у 90-х роках ХХ ст. через низку відомих чинників.

Цей фестиваль був єдиним музичним заходом, що проводився на Рівненщині у радянський час. Не зважаючи на необхідність популяризації музичного мистецтва та демонстрації здобутків як музичної сфери, так і сфери культури, реалізація тогочасної культурної політики відбувалась із використанням таких форм, як концерти та урочисті події.

Активізація музичного фестивального руху відбулася і в останнє десятиліття ХХ ст. Науковці виокремлюють наступні чинники, що сприяли розвитку та популяризації серед населення цього феномену на теренах Рівненщини: згорання радянської системи держконцерту, зниження платоспроможності населення, зменшення фінансування сфери культури загалом та музичної сфери зокрема, бажання потенційних споживачів отримати змістовне дозвілля тощо. Та й ліквідація системи культурного обслуговування не може не бути заміненою чимось аналогічним! А відтак і регіональна культурна ініціатива запропонувала безліч варіантів, характерних саме цьому терену і ментальності його мешканців.

Усі ці чинники сприяли реалізації трансформаційних процесів у музичному житті краю, а «бажання свята» та відчуття причетності до святкового дійства стали тими визначальними складовими, які сприяли популяризації фестивалів у соціумі. Саме тому на зламі епох фестиваль став яскравим соціокультурним феноменом, що розкриває обрії різних видів не лише мистецтв, а й інших видів людської діяльності (кулінарії і кондитерської справи, виноробства та кавова ріння, народних промислів чи ремесел тощо). Проте найбільш розповсюдженими є саме музичні мистецькі фестини.

Дослідники музичних фестивалів, з'ясовуючи теоретичні основи цього феномену, виокремлюють такі їх види:

– за статусом у культурному житті краю (міжнародні, всеукраїнські та регіональні);

- за тематичною складовою (присвяченими музиці однієї групи або творчості композитора; тематичними, присвяченими стилістичному напрямку чи жанру);
- за жанрами музичної творчості (джаз, рок, класична музика, народна музика тощо, зокрема й фестивалі змішаного типу);
- за видами музичної діяльності (професійні або аматорські);
- за тривалістю (короткотермінові – від двох днів до двох тижнів, середньої тривалості – від 2 тижнів до місяця, довготривалі – від місяця до року);
- за місцем проведення (камерні та вуличні – так звані «Open air»);
- за джерелами субсидіювання (комерційні, некомерційні, комбіновані – часткове фінансування в рамках регіональних програм розвитку культури з дофінансуванням комерційними структурами);
- за способом оплати (платні та безоплатні як для учасників, так і для відвідувачів концертних виступів);
- за спрямуванням на цільову аудиторію (вузькоспеціалізовані та масові);
- фестивалі виконавської майстерності (фестивалі-конкурси). І цей перелік можна продовжувати й надалі, вносячи корективи у його зміст.

Відзначимо, що за чверть століття на Рівненщині проведено понад 100 музичних фестин, які охоплюють увесь зазначений перелік. Невисокий ступінь фінансової підтримки заходів, сприяв появі великої кількості «приватних» фестивалів. Можливо саме тому на сьогодні відсутня і публічно оприлюднена інформація зі сторони Управління щодо обліку проведених музичних заходів. Відтак аналітичний огляд музичних фестин краю не можна вважати повноцінним, а лише таким, де здійснена спроба узагальнення музичного фестивального руху Рівненщини доби державної незалежності.

Одним із перших, організованих на Рівненщині став рок-фестиваль «Тарас Бульба», проведений у 1991 р. [8; 2]. Вибір такого жанру музичного фестивалю пов'язаний з довготривалою забороною рок-музики у час функціонування радянської політичної системи. Саме цей фестиваль у 1991-1994 рр. відбувався у м. Дубно та був частиною урочистих святкувань Дня міста. Проте, за три роки успішний проект вичерпав себе.

У 2002 р. він отримав «друге дихання» за підтримки (адміністративної та фінансової) Дубенського міського та обласного управліннь культури і туризму.

Згодом ідею проведення рок-фестивалів на теренах краю продовжено у м. Корець – молодіжний фестиваль «Корець-Рок» та м. Вараш – Молодіжний фестиваль «Поліська рок-хвиля». У рок-фестивалях прописується щільна програма, у якій братимуть участь не лише музичні колективи з України, закордонні учасники, а й глядачі, фанати якісної рок-музики, любителі історії походження цього напрямку, музиканти, що розуміються на інструментах та люди, налаштовані весело і змістовно проводити культурне дозвілля. Крім музичної складової рок-фестивалів організаторами розроблено низку пізнавальних заходів: майстер-класи гри на інструментах, які завжди популяризували народний інструментарій, семінари, прес-конференції та презентації з музичними колективами, фотоконкурси, флешмоби, випуск музичного видання тощо. І в цьому плані саме просвітницька складова стає важливою формою популяризації цього заходу чи форми. Тому рок-фестивалі можна віднести до «родзинок» музичного життя Рівненщини. Щось подібне чимало років організується й на Волині. Адже Волинська філармонія майже кожного року запрошує випускників Інституту мистецтв РДГУ до реалізації власних культурних програм. Однак не лише цими заходами обмежується святковий календар Рівненщини.

На зламі епох, у 1999 р. зусиллями адміністрації та солістів Рівненської філармонії, започаткований Міжнародний фестиваль органної музики «Дивовижний світ органу». Фестиваль класичної музики став майданчиком для експериментів не лише музикантів, а й організаторів філармонії. Вагому роль у такій музичній події відіграла солістка філармонії – органістка К. Огаркова, яка у 2012 р. стала ініціатором та ідейним натхненником міжнародного фестивалю органної музики у м. Рівне – «Органний собор». Зі зміною назви змінилася і його формула. Тепер це захід, на концертах якого звучать не лише орган, а й старовинні музичні інструменти у супроводі органу, старовинна і сучасна вокальна, камерна музика, твори великої форми для органу з оркестром і хором. Саме він збирає відомих митців з Європи, перетворюючись на рафінований музичний захід. І він вдало позиціонує Рівненщину як центр популяризації органної творчості, допомагає місцевим музикантам здобувати важливий професійний досвід.

У рамках зазначених фестивалів виступали майстри світового рівня з Росії, Великобританії, Білорусі, Прибалтики, Молдови та Польщі. Серед них Р. Абдулін, О. Новосьолов (РФ), К. Огаркова (Україна), А. Саттон (Великобританія), К. Шаров, В. Гамазова, О. Дмитренко, Л. Сивоголовко, А. Ільків, А. Степінш (Латвія), М. Топоровський (Польща), солісти – вокалісти та Академічний камерний

оркестр обласної філармонії [10; 167-168], який «супроводжував» чимало виступів названих митців. І саме це дало можливість місцевим майстрам спів ставити власний рівень.

Найбільш помітною подією у музичному житті краю є проведення фестивалю джазового мистецтва «Art Jazz Cooperation», заснованого у 2007 р. громадськими діячами О. Баковським та С. Гембергом [9]. За одинадцять років успішної організації, він став однією з візитівок Волині, набувши статусу міжнародного. За допомогою цього заходу регіон став відомим у специфічному векторі культурної практики України.

Дати проведення фестивалю – останні дні літа (25-31 серпня). Цей джазовий фестиваль входить до культурної програми святкування Дня міста. А віднедавна його проведення відбувається під патронатом міського Голови й за підтримки Управління культури і туризму міськвиконкому. Долучається до його проведення і місцевий бізнес.

Щороку шанувальники джазової музики мають можливість насолодитися представленням різнопланових зразків класичного джазу, музичних композицій у стилі етно- та фрі-джазу; «Jazz Bez» як на відкритому майданчику – парк «Лебединка», так і залі обласного Академічного музично-драматичного театру у м. Рівне та території Луцького замку Любарта, середньовічна атмосфера якого лише поглибила сприйняття цієї музики.

Специфіка цього фестивалю полягає у тому, що за основу взято досвід проведення європейських музичних фестів, де подібні заходи об'єднують у собі відразу кілька видів культурного туризму. Люди приїжджають не лише послухати музику, а й відвідати арт-ярмарок, арт-виставку, виїзний музичний магазин із майстер-класом, беруть участь у фотосесії та інтерактивних заняттях тощо. Ідея проекту – сучасне передання музичних стилів, що володіють різними етнічними коріннями, у форматі, наближеному до звичного для сприйняття публікою [1]. У програмі сплітаються джаз і афро-латіно, фрі-джаз, етно- та ін.

Започатковані О. Баковським та С. Гембергом джазові імпрези мали продовження. Так, у грудні (7-10.2017 р.) у Рівному відбувались одні з найбільших музичних подій України і Польщі – XVII Міжнародний джазовий фестиваль «Jazz Bez». Цей вид музичного мистецтва, як європейський джаз, поціновувачам традиційно презентували джазовий клуб «ДжЕм» (м. Рівне) та творче об'єднання «Дзига» (м. Львів). Упродовж 10 днів у рамках фестивалю відбулось 87 концертів, у яких брали участь понад 60 музикантів зі США, Канади, Австралії, Люксембургу, Данії, Німеччини, Угорщини, Польщі та України. Також, зі слів організаторів, родзинкою фестивалю «Jazz Bez» стала презентація максимальної кількості джазових стилів: свінг, ф'южн, бі-боп, джаз-рок, ясс, фанк, кул, фрі-джаз тощо. Щорічно у рамках фестивалю апробується чимало художніх новинок, найбільш яскравою з яких є замальовки учасників відомого рівненського художника і керівника оригінального музичного гурту Ю.Журавля, Все це здійснюється під час їх виступу і має значний культурний ефект. Роботи Ю.Журавля експонувалися не лише після кожного такого фестивалю в місті, але й по багатьох містах України, зокрема в Національній Бібліотеці України ім. В.Вернадського.

Щороку все більших обертів на теренах краю набирає фестиваль духової музики «Дзвенить оркестрів мідь...». Музичний фестиваль започатковано власником готельно-розважального комплексу «Скольмо» (сmt. Клевань) Ю. Ципаком у 2010 р. Програма фестивалю практично незмінна та складається з урочистого відкриття, марш-параду та плац-концерту оркестрів-учасників, концертних програм колективів-учасників, завершальної частини, у рамках якої зведений оркестр виконує гімн кран-учасниць. Виступи духових колективів поєднують виконання музичного твору з естетикою його подачі. Можливо, саме тому фестиваль набув популярності серед шанувальників цього музичного мистецтва та за п'ять років успішного проведення його було включено до річної регіональної культурної програми, співорганізаторами якого стали Рівненський обласний центр народної творчості та обласне управління культури і туризму [5].

Відзначимо, що інформація про проведення унікального у своєму роді фестивалю привернула увагу іноземців. Тож із 2016 р. він отримав статус міжнародного. Зі зміною статусу, відбулися зміни і у меті його проведення.

Використовуючи офіційну інформацію, взятую з інтернет-сторінки управління культури і туризму РОДА, організаторами заявлено мету проведення: «збереження й популяризація унікальних традицій духової музики та налагодження конструктивного діалогу між культурами країн-сусідів».

Слід зазначити, що фестиваль у Скольмо не єдиний захід із презентації духової музики. Згідно офіційно оприлюдненої інформації на сайті обласного управління культури і туризму РОДА, у серпні 2018 р. відбувся Міжнародний фестиваль духової музики «Сурми» (м. Рівне), а у жовтні того ж року – Всеукраїнський конкурс виконавців (ансамблів) на духових та ударних інструментах ім. В. Старченка (м. Рівне) [5], який також згодом набув статусу міжнародного, розширив потенціал презентацій. А головне – він виконує важливу профорієнтаційну роль у просторі культури сьогодення. Його важливою характеристикою

є й проведення по завершенні науково-практичних конференцій, у рамках яких організуються майстер-класи, виставки нових публікацій, обговорення актуальних проблем інструментального виконавства.

Перше десятиліття ХХІ ст. відзначилося унікальною подією у музичному житті Рівненщини, вперше у 2010 р. у м. Дубно у Свято-Миколаївському монастирі проведено фестиваль духовної музики. Зауважимо, що проводився цей захід у пам'ятці архітектури, адже монастир – це не фестивална арена, навіть якщо там звучить переважно духовна музика. Тому складності, з якими зіткнулися організатори, а згодом – учасники, гості та слухачі, легко було передбачити. Настоятелі монастирської обителі були проти того, щоб усі хори-учасники співали у соборі, тому деяким колективам довелося виконувати духовні твори перед собором, що загалом не вплинуло на атмосферу піднесеності і святковості.

Узагалі, більшість концертних виступів у рамках фестивалю відбувається на відкритому повітрі. Можна собі уявити, які незручності це доставило колективам і слухачам. Адже хоровий спів, за винятком народно-хорового, не розрахований на відкриті простори, для сприйняття духовної музики й оцінки якості її виконання, необхідна відповідна акустика. Храм виключно підходить для хору, але, на жаль, не в нашій православній традиції пускати професійні хори (за рідкісним винятком) до церкви, хоча в усьому світі вже давно стало нормою виконання духовної музики, у тому числі і сучасних композиторів, професійними колективами саме в храмі.

У цей же час на Рівненщині проведено й ще один унікальний фестиваль – хорового мистецтва «Блага вість Пересопниці», на якому продемонстровано художні здобутки хорових колективів 5 країн. Відмінністю заходу стало те, що кожен із запрошених колективів мав дати виступ в одному з районів Рівненщини, що також спонукало й організаторів до розширення сприйняття хорового мистецтва. Але фестиваль, це перш за все, шоу, а для використання сегменту змагальності є конкурс, який організовується за всіма його ознаками. І саме там можна вести мову про високі професійні здобутки учасників.

За роки проведення фестивалю шанувальники духовних музичних творів мали можливість почути кращі колективи України – Київський хор «Хрещатик» (кер. Л. Бухонська), чоловічу хорову капелу ім. Л. Ревуцького (кер. З. Антків), жіночий хор Київського музичного училища ім. Р. Глієра (кер. Г. Горбатенко), хор Донецької музичної академії ім. С. Прокоф'єва (кер. А. Мурзаєв) та ін.

У 2016 р. «естафету проведення» хорових фестивалів підхопив Свято-Богоявленський кафедральний собор в Острозі. Організаторами святкового музичного дійства «Великодні зустрічі у Свято-Богоявленському соборі» стали громада собору під керівництвом настоятеля – О. Максимюка та громадське об'єднання «Культурно-мистецький форум ім. князів Острозьких», під головуванням Л. Башук. Програми проведених фестивалів практично незмінні і включають: тропарі Пасхи (українською, старослов'янською, латинською та грецькою мовами), різноманітні варіації кондака, старовинний острозький розспів ХVІ ст., ексапостиларія та інші духовні твори [37].

До духовної музики, але у виконанні світських хорів, слід віднести ще один фестиваль пісенно-музичного мистецтва «Різдвяні піснеспіви», який організовує Рівненська єпархія Української православної церкви Київського патріархату за підтримки обласного і міського відділів культури та інституту мистецтв РДГУ. Фестиваль започатковано у 2004 р. і щорічно проводиться впродовж 12 днів – із 7 по 19 січня. Церковні хори й аматорські колективи виконують колядки та різдвяні піснеспіви. Локаціями фестивалю є відкриті майданчики, зали будинків культури та сакральні споруди Рівненської єпархії Української православної церкви Київського патріархату. Так, до відкритих майданчиків відносять спеціально облаштовані сцени у центрі міста – на майдані Незалежності та майданчик Парку культури і відпочинку ім. Т. Шевченка, а до сакральних споруд – Свято-Троїцьку церкву, Свято-Покровський й Свято-Воскресенський кафедральні собори м. Рівного [7].

Відзначимо, що у 2012 р. рішенням обласного управління культури і туризму започатковано проведення фестивалю вуличних музик й вертепів «Нова радість стала» та фестивалю «Великодні співи». Перший із зазначених проводить синхронно з фестивалем «Різдвяні піснеспіви» і органічно доповнює виконання різдвяних колядок та щедрівок, демонстрацією власноруч виготовлених віфлеємських зірок та виконанням коротких сцен аматорськими вертепами. Фестиваль «Великодні співи» входить до програми урочистостей, присвячених основному християнському святу – Христового Воскресіння. Тобто, всі ці заходи розширюють не лише потенційні можливості сфери дозвілля, але й впливають на культуру учасників, підбір репертуару місцевих колективів.

Музичні фестивалі «Різдвяні піснеспіви» та «Великодні радість» також проводять у районних центрах, зокрема у містах Дубно, Острозі та Радивиліві. У Володимирці фестиваль колядок та щедрівок носить дещо іншу назву – «Роди, Боже, жито...» [6].

Слід зазначити, що не лише обласні, а й міські управління культури області організують музичні фестивалі, приурочені до різдвяних свят. Так, у 2013 р. колективом працівників ДМШ № 1 м.

Рівне започатковано проведення фестивалю «Нова радість стала», у якому беруть участь аматорські музичні об'єднання, що функціонують при позашкільному навчальному закладі [7].

Пісенні та хорові фести щороку набувають дедалі більшої популярності та завдяки зусиллям вузькопрофільних спеціалістів сфери музичного мистецтва, за підтримки спонсорів та меценатів, організовані такі музичні фестивалі, у яких представники державних установ сфери культури брали участь лише дотично, організаторами (співорганізаторами) є працівники установ сфери культури (зокрема оренда приміщень, тощо). Мова йде про Всеукраїнський пісенний фестиваль «Під небом Рівного – 2016 (2017 та 2018)» (м. Рівне), Міжнародний фестиваль – конкурс дитячих і молодіжних хорових колективів «Весняні дзвіночки» (м. Рівне) та ін.

Музичні фестивалі патріотичного спрямування проводяться у районних центрах та сільській місцевості. До таких фестивалів слід віднести Обласний відкритий дитячий фестиваль патріотичної пісні «Наша слава козацька не вмере, не загине!» (с. Хрінники Демидівського району), фестиваль-конкурс козацької пісні «Встань, козацька славо! Засвіти знамена!» (с. Пляшева Радивилівського р-ну), фестиваль патріотичної пісні «Слава Україні! Героям слава!» (с. Корнин Рівненського р-ну), відкритий фестиваль військово-патріотичної пісні «Відлуння» (територія РОК «Біле озеро» Володимирецького р-ну) та ін. [6].

Відзначимо той факт, що фахівцями управління культури і туризму виконавчого комітету Рівненської міської ради у 2017 р. започатковано культурно-мистецький проект «Рівне – місто унікальних подій». Саме в рамках цього проекту впродовж року в обласному центрі, починаючи з 2015 р., проходить загальноміський мистецький фест «Рівне. Літо. Музика», в рамках якого щонеділі впродовж літа відвідувачі мають можливість бути присутніми на виступах творчих колективів, солістів та гостей міста одразу на двох концертних майданчиках Рівного: парк культури та відпочинку ім. Т. Шевченка (літня естрада) і парк Молоді (Лебединка) [7].

У XXI ст. на теренах краю зусиллями відданих справі музикантів та, частково, підтримки (фінансової й організаційної) місцевих органів влади, в особі працівників міського й обласного управління культури в туризму, успішно проходять фестивалі, у т. ч. й фестивалі-конкурси, народної та сучасної музики, зокрема:

– Всеукраїнський конкурс молодих виконавців української народної музики «З народного джерела» (започаткований у 2008 р. відтак у 2018 р. відбувся X – ювілейний конкурс). Його метою є виявлення талановитих виконавців української народної пісні та інструментальної музики серед учнів загальноосвітніх шкіл і гімназій, студентів навчальних закладів I-IV рівнів акредитації, пошук та підтримка різноманітних форм популяризації народної музики, зміцнення творчих зв'язків між учнівською та студентською молоддю України. Відвідувачі мали змогу почути та побачити творчі колективи та окремих виконавців української народної музики;

– міжнародний фестиваль-конкурс мистецтв «АртЦентр талантів, 2018», метою якого, зі слів організаторів (НТУ, ХДАК, Благодійний фонд підтримки талановитих дітей та молоді «Жар-птиця», Управління культури і туризму виконавчого комітету РМР, КЗ РМПК «Текстильник»), є сприяння становленню та розвитку національної культури і духовності дітей та молоді; співробітництво творчих колективів з провідними фахівцями, викладачами і діячами мистецтва; створення творчої лабораторії шляхом проведення в межах фестивалю семінарів-практикумів і майстер-класів, виявлення та підтримка талановитих і перспективних дітей та молоді;

– фестиваль сучасної української пісні і танцю «Зоряний шлях» (м. Дубно);

– всеукраїнський фестиваль «Бурштинові нотки» (м. Рівне);

– всеукраїнський фестиваль-конкурс молодих виконавців сучасної української пісні «Твоя зірка – 2018» (м. Рівне);

– фестиваль народної інструментальної музики «Музичне перевесло» (с. Клевань Рівненського району);

– Міжнародний фестиваль-конкурс дитячого фольклору «Котилася торба» (м. Дубно та м. Вараш);

– Всеукраїнський фестиваль-конкурс хорового мистецтва ім. Володимира Пекара (м. Рівне);

– фестиваль – конкурс хорових колективів імені Євгена Кухарця (с. Велюнь Дубровицького району);

– Всеукраїнський фестиваль-конкурс молодих виконавців (ансамблів) на дерев'яних та духових інструментах ім. В'ячеслава Старченка (м. Рівне);

– фестиваль народної інструментальної музики «Музичне перевесло» (с. Зоря Рівненського району);

– фестиваль естрадної пісні «Мамина весна» для воїнів АТО та їх матерів (м. Острогор на базі Острозької ЗОШ I-III ступеня № 1);

– обласний відкритий фестиваль вокально-хорового мистецтва «Поліський краю, рідний, дорогий...» (с. Горбаків Гошанського району);
– фестиваль барокової музики «Культурний барбакан» (м. Острог);
– перший Регіональний відкритий конкурс піаністів (м. Рівне, Інститут мистецтв РДГУ), що виконував і важливу профорієнтаційну роль;
– Міжнародний конкурс молодих виконавців «Шоу – «Західний регіон» (м. Рівне) та ін. 7[38]. І хоча він сьогодні вже згорнутий, його значення в житті регіону непересічне. Тож навіть перелік напрямів, за якими здійснюється розширення культурного простору сьогодні, є переконливим свідченням зростання регіональної ініціативи, бажання щось робити, а відтак, – і розвиток креативних індустрій у регіональному їх вимірі, який нині стає важливим аспектом державної культурної політики.

У другому десятилітті ХХІ ст. молодь Рівненщини проявила активну позицію щодо організації двох музичних фестивалів. Мова йде про Міжнародний студентський фестиваль акустичної музики «Я і гітара», що відбувався в РДГУ, І Всеукраїнський фестиваль-конкурс виконавців на класичній гітарі «Гітаріада» (м. Острог) та фестиваль протестної музики «Прорив» (м. Рівне) [38]. Такі молодіжні музичні фестивалі спрямовані на обмін досвідом та демонстрацію нових музичних віянь й «відкриття нових імен на музичному небосхилі» [7].

Будемо сподіватися, що ініціатива у цьому напрямі є безмежною. Її потрібно лише організаційно-фінансово підтримати і тоді її реалізація забезпечить зміну ситуації не лише в регіонах, але й країні, покращить добробут місцевого населення за рахунок участі у власних проектах, вплине на його культурний рівень. А вже він зможе вирішити інші проблемні питання.

Висновки. Отже, сучасна Рівненщина – край з потужним фестивальним рухом, що бере початок у другий пол. ХХ ст., проте щороку збільшує активність. Підтвердженням цього є факт проведення понад 50 музичних фестивалів у Рівненській області й обласному центрі лише у 2018 р. Останнім часом Міністерство культури та інформаційної політики України вноرمувало цю практику і підтримує фінансово лише декілька фестивалів. Це допомагає в їх кращій популяризації, зростанню професіоналізму учасників та й організаторів. У той же час низка аналогічних заходів й надалі організується на кошти спонсорів та меценатів, організаційно-фінансову підтримку територіальних громад. Одним словом, розширює потенціал залучення населення до культури.

Залишаючись яскравим і самобутнім явищем у загальній панорамі сучасної регіональної художньої культури, музичні фестивалі кінця ХХ – першого двадцятиліття ХХІ ст., можна визнати різновекторними, адже вони охоплюють практично усі види художнього виявлення, а саме: джазові, рок-фестивалі, фестивалі духовної, класичної, народної, сучасної, духової, патріотичної музики, хорові фестивалі та фестивалі-конкурси, багато з яких має статус міжнародних. Тобто можна стверджувати, що останнім часом фестивалі ефективно виконують функцію культурного обслуговування населення, стимулюють розвиток професійних навичок в їх учасників, розширюють між культурну практику через запрошення іноземних виконавців. Стимулюють вони й організаторів у пошуку нових форм позиціонування українського культурного продукту в європейському та світовому культурному просторі. А для населення вони стають важливою складовою безкоштовного споживання якісного культурного продукту.

Останніми роками, зважаючи на безліч чинників, серед яких і широкі між культурні контакти українських митців та організаторів культурного життя, покращення матеріально-технічної бази галузі й бізнесу, що працює в ній, зміни ціннісних орієнтацій і організаторів, і учасників та публіки, низка заходів, що проводиться в Західному Поліссі, набула значних професійних ознак. Йдеться про міжнародні фестивальні імпрези «Дивовижний світ органа», «Україна і США: партнерство за органом», «Органний собор-2022» та ін., які продемонстрували суттєве зростання професіоналізму учасників, розширення репертуарних меж, міжкультурні контакти та безліч іншого, що вирізняє подібні фестивалі в світі. Стимулюють вони й численні гастрольні турне провідних вітчизняних музикантів Західною Україною, які також є характерною рисою сучасного життя. Адже в чималій кількості професіональних художніх колективів України є безліч осіб, яких не задовольняють рамки традиційних форм і вони організовують мобільні концертні групи різноманітного спрямування за жанрами, репертуаром тощо і здійснюють достатньо успішні турне регіонами, урізноманітнюючи культурне поле країни, покращуючи власний фінансовий стан та даючи добрий зразок чи приклад членам багатьох художніх структур для потенційного розширення меж і власної творчої самореалізації в регіональній культурній практиці.

А ще ж потрібно згадати й не менш оригінальну практику організації театральних заходів чи інших речей, які реалізуються в регіонах, виходячи з місцевої ініціативи та організаційно-фінансових можливостей. І хоча вони й може не зовсім відповідають параметрам всеукраїнських форм, їх успіх на місцях не менш ефективний. Вони засвідчили й формування нової генерації музикантів, які значно піднесли

рівень національної виконавської практики, у підтвердження можна навести навіть низку публікацій проф. Виткалова С.В. не лише у наукових збірниках, але й всеукраїнській публіцистиці, зокрема київській газеті «День» [3], рівненській та волинській періодиці, у яких Західне Полісся постає оригінальним центром фестивального руху загалом. Висловимо припущення, що його критичні статті стали важливим стимулюючим чинником для подальшого розвитку цієї сфери, її популяризації у просторі сьогодення.

Тож музичні фестивалі можна визнати одним із дієвих засобів популяризації музичного мистецтва й розвитку культурних зв'язків, а також невід'ємною складовою туристичного іміджу краю. Адже туризм, крім суто споглядального аспекту, сьогодні все більше орієнтується на освітній, сакральний, кулінарний чи будь-який інший аспект. І в цьому плані для організаторів туристичних програм, як і управлінському складі галузі, є над чим працювати, оскільки потенційно населення вже готове до сприйняття відповідної художньої інформації. Її залишається лише ввести у відповідний організаційно-культурний контекст та залучити до цього місцевий бізнес, що і стане важливим елементом регіональних креативних індустрій.

Список використаної літератури:

1. Виткалов С. Art Jazz Cooperation – 2018 Яким він буде? *Волинь*: Обласний народний часопис. 2018. № 34. 23 серп. С. 7.
2. Виткалов С. В. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: творчі портрети митців, художніх колективів та організаторів духовного життя: монографія. Рівне : М.Дятлик, 2014. 362 с.
3. Виткалов С. В. Місто в системі культурної комунікації. *День*, 2021. № 93-94, 11 черв. С. 12; він же: Мозаїзація культурного простору: Ювілей української державності: погляд із регіону. *День*, 2021. № 117-118. 2 верес.; він же: Митець у культурному середовищі міста: роздуми після проведення виставки О. Бобришева у Рівному. *День*, 2021. № 131-132. 22 жовт.; він же: «Мандруючі зірки» в регіонах: або український театр крізь призму регіонального глядача. *День*, 2021. 30 груд.; він же: Українські музиканти і європейська культурна практика крізь призму різдвяних фестивалів. *День*, 2022. № 28 січ. та ін.
4. Каган М. С. Система и структура. Системный поход и гуманитарное знание: *изб. ст.* Москва, 1991. С. 30-38.
5. Культурна політика України – оцінка міжнародних експертів: [витяг]. *Культура і життя*. 2007. 3 жовт. С. 1. С. 3-7.
6. Офіційний сайт Рівненської державної районної адміністрації [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rv.gov.ua/sitenew/rivnensk/ua/>
7. Офіційний сайт Управління культури і туризму виконавчого комітету Рівненської міської ради [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://cultura-city.rv.ua/>. Офіційний веб-сайт Комунального закладу «Рівненська обласна філармонія» Рівненської облради [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://organ.rv.ua/>
8. Федорчук З. Хоровий колектив «Просвіта» селища Степань. *За відродження*: Газета Федерації профспілок. Рівне, 2015. № 44-45. 5 листоп. С. 6; Фестиваль «Тарас Бульба» – це справа мого життя! – директор фестивалю Микола Арсенюк. *Вісті Дубеницини* : газета № 1. 2018. № 24. 14 черв. С. 2.
9. Хаджиоглова Е. Олег Баковский: давайте менять менталитет [Электронный ресурс]. Режим доступа к источнику: http://jazzclub.lutsk.ua/index.php?option=com_content&view=section&layout=blog&id=3&
10. Шляхи гармонійного натхнення. 75 років Рівненській обласній філармонії. *Мистецький літопис* / ред.-упоряд. Б. Столярчук. Рівне : вид. О. Зень, 2015. 580 с.

References

1. . Vytkalov S. Art Jazz Cooperation – 2018 Yakym vin bude? *Volyn*: Obclasnyi narodnyi chasopys. 2018. № 34. 23 serp. S. 7.
2. . Vytkalov S. V. Kulturno-mystetska Ukraina v rehionalnykh vymirakh: tvorchi portrety myttsiv, khudozhnikh kolektyviv ta orhanizatoriv dukhovnoho zhyttia: monohrafiia. Rivne : M.Diatlyk, 2014. 362 s.
3. . Vytkalov S. V. Misto v systemi kulturnoi komunikatsii. *Den*, 2021. № 93-94, 11 cherv. S. 12; vin zhe: Mozaizatsiia kulturnoho prostoru: Yuvilei ukrainskoi derzhavnosti: pohliad iz rehionu. *Den*, 2021. № 117-118. 2 veres.; vin zhe: Mytets u kulturnomu seredovishchi mista: rozdumy pislia provedennia vystavky O. Bobrysheva u Rivnomu. *Den*, 2021. № 131-132. 22 zhovt.; vin zhe: «Mandruyuchi zirky» v rehionakh: abo ukrainskyi teatr kriz pryзму rehionalnoho hliadacha. *Den*, 2021. 30 hrud.; vin zhe: Ukrainski muzykanty i yevropeiska kulturna praktyka kriz pryзму rizdvianykh festyvaliv. *Den*, 2022. № 28 sich. ta in.
4. . Kahan M. S. Systema y struktura. Systemnyi pokhod y humanytarnoe znanye: *yzb. st.* Moskva, 1991. S. 30-38.
5. . Kulturna polityka Ukrainy – otsinka mizhnarodnykh ekspertiv: [vytiah]. *Kultura i zhyttia*. 2007. 3 zhovt. S. 1. S. 3-7.
6. . Ofitsiynyi sait Rivnenskoï derzhavnoi raionnoi administratsii [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://www.rv.gov.ua/sitenew/rivnensk/ua/>
7. . Ofitsiynyi sait Upravlinnia kultury i turyzmu vykonavchoho komitetu Rivnenskoï miskoi rady [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://cultura-city.rv.ua/>. Ofitsiynyi veb-sait Komunalnoho zakladu «Rivnenska oblasna filarmoniiia» Rivnenskoï oblrađy [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://organ.rv.ua/>
8. . Fedorchuk Z. Khorovy kolektiv «Prosvita» selyshcha Stepan. *Za vidrodzhennia*: Hazeta Federatsii profspilok. Rivne, 2015. № 44-45. 5 lystop. S. 6; Festyval «Taras Bulba» – tse sprava moho zhyttia! – dyrektor festyvaliu Mykola Arseniuk. *Visti Dubenshchyny* : hazeta № 1. 2018. № 24. 14 cherv. S. 2.

9. . Khadzhohlova E. Oleh Bakovskyi: davaite meniat mentalytet [Електронні ресурс]. Rezhym dostupa k ystochnyku: http://jazzclub.lutsk.ua/index.php?option=com_content&view=section&layout=blog&id=3&

10. . Shliakhy harmoniinoho natkhennia. 75 rokiv Rivnenskkii oblasnii filarmonii. *Mystetskyi litopys* / red.-uporiad. B. Stoliarchuk. Rivne : vyd. O. Zen, 2015. 580 s.

RIVNE REGION MUSIC FESTIVALS AS A FACTOR OF ATTITUDE CHANGE TO THE FIELD OF LEISURE TIME

Filiarovska Anna – candidate of higher education of the I (bachelor's) level 034 «Culturology» specialty, Rivne State Humanitarian University, Rivne

The essence of music festivals and their efficiency during the folding of the new system of cultural services is revealed. Emphasis is placed on the most typical festival events available in Western Polissya, in the process of which the aim is to investigate this phenomenon at the regional level, revealing the most famous cultural events. Emphasis is placed on effective forms used by organizers in the region.

Key words: regional cultural practice, festival, modern cultural space, organizational aspect.

UDC 477.2.49

RIVNE REGION MUSIC FESTIVALS AS A FACTOR OF ATTITUDE CHANGE TO THE FIELD OF LEISURE TIME

Filiarovska Anna – candidate of higher education of the I (bachelor's) level 034 «Culturology» specialty, Rivne State Humanitarian University, Rivne

The relevance of the topic is revealed in the study of regional festival events in the context of the development of cultural practice in Ukraine, identifying the evolution of the festival movement and its tendencies in modern conditions. Emphasis is placed on the essence and importance of this cultural phenomenon in the development of Ukrainian society.

The methodology of scientific research is based on the use of a set of methods, including historical and culturological analyses, convention analysis, which ultimately provide an opportunity to identify the potential of regional festival practice in improving the spiritual climate of society.

The scientific novelty of the study is to clarify the potential of festival events, which take place over the years in the Western Polissya ethnoregion, their most original directions and the possibility of further forecasting the use of various festivals in modern tourism practice and transforming the region into an attractive investment area, which is able to promote domestic cultural practice in the world.

The practical significance of the study lies in the use of collected and critically considered material in further research practice, an attempt to expand the potential of national culture and with a help of this phenomenon.

Key words: regional cultural practice, festival, modern cultural space, organizational aspect.

Надійшла до редакції 5.04.2022

УДК 443.2.15

КУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНУ ЯК ЧИННИК ПОШУКУ НОВИХ ФОРМ ЙОГО ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Лакіда Анастасія – здобувачка вищої освіти II (магістерського) рівня спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0000-0001-5768-7403>
as7ka.lnu@gmail.com

Аналізується роль і значення місцевих клубних закладів у системі культурного обслуговування (на прикладі діяльності МБК м. Шепетівка Хмельницької обл.); виявляється його творчий потенціал крізь призму здобутків художніх колективів закладу. Наголошується на важливості культурно-дозвілєвої діяльності в карантинних умовах, які спонукають творчих працівників шукати нових форм роботи з місцевим населенням. Підкреслюється важливість фахової підготовки на регіональному рівні, оскільки сучасна клоуна мережа функціонує не зовсім ефективно саме через цей чинник.

Ключові слова: Шепетівський міський будинок культури, культурно-дозвілєва практика, епідеміологічна ситуація.

Постановка проблеми. Сьогодні культура і мистецтво – індикатор прогресивного поступу територіальних громад та ресурс відновлення активного соціального життя. Культура становить не лише потужний засіб збереження єдності поколінь, підвищення престижу та створення інвестиційної привабливості регіону, а також є важливим інструментом формування демократичного громадянського

ЗМІСТ

ВИТКАЛОВ С.В., ВИТКАЛОВ В.Г. НАУКОВИЙ ПОШУК У ЧАС ВІЙНИ : ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ	3
Розділ I. ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ПРОЦЕСУ	
НАЛИВАЙКО М. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО АВТЕНТИЧНОГО ТАНЦЮ6
ПАСЛАВСЬКИЙ М. КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ ХРИСТИНОПОЛЯ (ЧЕРВОНОГРАДА)	
КІНЦЯ XVIII- XIX СТОЛІТЬ: СПРОБА ІСТОРИЧНОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ12
КОСТЮКОВИЧ І. РІВНЕНЩИНА В СТРУКТУРІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ17
РОМАНЕНКО К. СТАН КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ	
У ВИМІРАХ НОВИХ ПАРАДИГМ23
ГЛИНЯНЧУК І. МУЗЕЙНА СПРАВА НА РІВНЕНЩИНІ : ДЕЯКІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ28
УДОД К. «ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ» У СТРУКТУРІ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ	
(НА ПРИКЛАДІ БЕРЕЗНІВЩИНИ)34
ПРИЛУЦЬКА О. «ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ» ЯК ФОРМА КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ В	
РЕГІОНІ: НА ПРИКЛАДІ МАЛОЛЮБАШАНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ39
Розділ II. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
ЛУПІЙ Я. СУЧАСНІ ВІРТУАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В КУЛЬТУРІ І ПРОБЛЕМИ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ	
ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ47
ПІДЦЕРКОВНА Т. МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНІ	
В УМОВАХ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ52
ПАНЧУК Н. ПОНЯТТЯ «БАЛЕТНА ДРАМАТУРГІЯ» : ГЕНЕЗА ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ56
ФІЛЯРОВСЬКА А. МУЗИЧНІ ФЕСТИВАЛІ РІВНЕНЩИНИ ЯК ЧИННИК ЗМІНИ СТАВЛЕННЯ	
ДО СФЕРИ ВІЛЬНОГО ЧАСУ62
ЛАКІДА А. КУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНУ ЯК ЧИННИК ПОШУКУ НОВИХ ФОРМ	
ЙОГО ПРЕЗЕНТАЦІЇ70
ЛОЙКО А. СПІВПРАЦЯ КЛУБНИХ УСТАНОВ ТА ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ ІЗ СІМ'ЄЮ	
(З ДОСВІДУ ВИШНІВСЬКОЇ ОТГ КОВЕЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ)76
МАРЧУК Л. ВІТЧИЗНЯНЕ ДОЗВІЛЛЯ В ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОМУ ВИМІРІ81
СТЕПАНЮК І. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ НАРОДНОГО ТАНЦЮ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ85
СЕМЕНЮК Т., ГЛУЩУК О. ТЕАТРАЛІЗАЦІЯ ЯК КОМПОНЕНТ В ОРГАНІЗАЦІЇ ІВЕНТІВ89
Розділ III. ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ	
КОБРИН Н. МОТИВАЦІЙНІ Й ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ	
ДІЯЛЬНОСТІ НА «СЛУХАННІ МУЗИКИ» В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА95
СТЕПАНОВА Т. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК ЗАСІБ	
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ101
ЧИЖ К. СУЧАСНІ ДІТІ : СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ РІЗНИХ ФОРМ РОБОТИ З НИМИ107
ЛЕСКОВЕЦЬ К. ОРГАНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ДОЗВІЛЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ	
ПОТРЕБАМИ ЯК ШЛЯХ ЇХ СОЦІАЛІЗАЦІЇ114
Розділ IV. РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, ПОВІДОМЛЕННЯ	
КЕПІН Д. ПЕРЕСОПНИЦЯ МУЗЕЙНА121

CONTENTS

<i>VYTKALOV S., VYTKALOV V.</i> SCIENTIFIC SEARCH IN WAR: INSTEAD OF FOREWORD	3
Part I. HISTORICAL RETROSPECTIVE OF THE CULTURAL AND ARTISTIC PROCESS	
<i>NALYVAIKO M.</i> HISTORICAL ASPECTS OF THE UKRAINIAN AUTHENTIC DANCE DEVELOPMENT	6
<i>PASLAVSKY M.</i> CULTURAL AND ARTISTIC LIFE OF CHRISTINOPOL (CHERVONOGRAD) OF THE END OF THE EIGHTEENTH-XIX CENTURIES: AN ATTEMPT OF HISTORICAL RECONSTRUCTION	12
<i>KOSTIUKOVYCH I.</i> RIVNE REGION IN THE STRUCTURE OF SOCIO-CULTURAL ACTIVITY	17
<i>ROMANENKO K.</i> THE STATE OF CULTURAL LIFE OF THE DNIPROPETROVSK REGION IN THE DIMENSIONS OF NEW PARADIGMS	23
<i>HLYNIANCHUK I.</i> MUSEUM AFFAIRS IN RIVNE REGION: SOME PAGES OF HISTORY	28
<i>UDOD K.</i> MODERN CHILDREN : SPECIFICS OF ORGANIZATION OF DIFFERENT FORMS OF WORK WITH THEM	34
<i>PRYLUTSKA O.</i> «GREEN TOURISM» AS A FORM OF CULTURAL ACTIVITY OF THE POPULATION IN THE REGION: ON THE EXAMPLE OF MALOLIUBASHAN VILLAGE COUNCIL	39
Part II. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECT OF CULTURAL CREATIVITY	
<i>LUPIY Y.</i> MODERN VIRTUAL COMMUNICATIONS IN CULTURE AND PROBLEMS OF SELF-REALIZATION OF CREATIVE PERSONALITY	47
<i>PIDTSERKOVNA T.</i> MANAGEMENT OF SOCIO-CULTURAL ACTIVITY IN THE REGION UNDER CONDITIONS OF MODERN SOCIAL TRANSFORMATIONS	52
<i>PANCHUK N.</i> THE CONCEPT OF «BALLET DRAMA» : GENESIS AND WAYS OF DEVELOPMENT	56
<i>FILIAROVSKA A.</i> RIVNE REGION MUSIC FESTIVALS AS A FACTOR OF ATTITUDE CHANGE TO THE FIELD OF LEISURE TIME	62
<i>LAKIDA A.</i> CULTURAL POTENTIAL OF THE REGION AS A FACTOR OF SEARCHING NEW FORMS OF ITS PRESENTATION	70
<i>LOIKO A.</i> COOPERATION OF CLUB INSTITUTIONS AND EDUCATIONAL INSTITUTIONS WITH THE FAMILY (FROM THE EXPERIENCE OF VYSHNIVSKA OTG KOVELSKY DISTRICT OF VOLYN REGION)	76
<i>MARCHUK L.</i> DOMESTIC LEISURE IN THE HISTORICAL AND CULTURAL	81
<i>STEPANIUK I.</i> REGIONAL FEATURES OF FOLK DANCE ON THE TERRITORY OF UKRAINE	85
<i>SEMENYUK T., GLUSHCHUK O.</i> THE ATREFICATION AS AN IMPORTANT COMPONENT IN THE ORGANIZATION OF EVENTS	89
Part III. PEDAGOGICAL PROBLEMS OF MODERN HIGH SCHOOL	
<i>KOBYRN N.</i> MOTIVATIONAL AND TECHNOLOGICAL ASPECTS OF EDUCATIONAL AND COGNITIVE ACTIVITIES AT «LISTENING TO MUSIC» IN THE CONTEXT OF MODERN SOCIETY	95
<i>STEPANOVA T.</i> UKRAINIAN FOLK DANCE AS A MEANS OF NATIONAL-PATRIOTIC EDUCATION	101
<i>CHYZH K.</i> MODERN CHILDREN: SPECIFICS OF ORGANIZATION OF DIFFERENT FORMS OF WORK WITH THEM	107

LESKOVETS K. ORGANIZATION OF DOMESTIC LEISURE FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS AS A WAY OF THEIR SOCIALIZATION	114
--	------------

Part IV. SUMMARIES, REVIEWS, REPORTS

KEPIN D. PERESOPNYTSYA MUSEUM	121
--	------------

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

АЛЬМАНАХ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «АФІНА» КАФЕДРИ ІВЕНТ-ІНДУСТРІЙ,
КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

ВИПУСК 21

Наукове редагування і коректура – *проф. Виткалов В.Г.*
Упорядкування, верстка та макет – *Виткалов С.В., Федорук Л.М.*
Відповідальний за випуск – *Виткалов В.Г.*

Підписано до друку 10.06.2022. Замовлення № 38/4.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк.14.37. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: м. Рівне, вул. С. Бандери, 12
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства. Тел. 0 (362) 63-42-62

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри івент-індустрій,
культурології та музеєзнавства РДГУ. Вип. 21 / За ред. проф. В. Г. Виткалова. Рівне : РДГУ, 2021. 126 с.

*Свідотство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р.
Зареєстрованого Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.*

ISBN 978-966-8424-77-9

**ББК 71.0
УДК 08:168.522**

Видавничі роботи: ФОП Брегін А.Р
свідотство про державну реєстрацію ААБ № 750918 від 20.11.2012 р.
33009, м. Рівне, вул. Біла, 53, Г 2.
Адреса редакції: 33000, Україна, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12,
Рівненський державний гуманітарний університет,
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства